

ÉDESIPAR

Új gyártmányok

A *Budapesti Csokoládégyár* ismét megkezdte a Szőke Tisza elnevezésű nugátos darabárújának gyártását. A folyamatos gyártás előtt bemutatott előminta minősége azonos volt a korábban elfogadottal.

Tetszetős új csomagolásban hozza forgalomba a Budapesti Csokoládégyár a konyakosmeggyet is.

A *Szerencsi Csokoládégyár* „Gyümölcsízű tejkaramella” elnevezéssel $20 \times 20 \times 8$ mm nagyságú, felületén recézett, jellegzetes puha állagú citrom, narancs, mandarin és tuti-frutti ízesítésű tejkaramella mintát mutatott be. A készítmény zsiradékartalma meghaladja a 13,0%-ot. Darabszáma 200 szem/kg. „Töltött ostyaszelet” elnevezéssel bemutatott készítménye 3 db egy rétegben ízesített zsirkrémrel töltött, csoportosan celofánba csomagolt ostya. Az ostyaszelet mérete: $150 \times 33 \times 6$ mm. Két féle ízesítéssel készül, úgymint mogyorós és vaniliás. Darabsúlya 3 dgk.

„Krémkaramella” elnevezéssel a „Gyümölcsízű tejkaramellával” azonos nagyságú és állagú tejkaramellát fog a gyár készíteni. Két féle ízesítésben kerül majd forgalomba, úgymint: tejes és vaniliás ízben.

A *Győri Keksz és Ostyagyár* „Úrtas szelet” elnevezéssel nugátos krémmel két rétegben töltött s étcsokoládéba mártott ostyakészítményt fog gyártani. A csokoládémártás hányada 30,0%. A nugátos töltelék pörkölt földimogyoróval készül. Ennek kellemes íze erősen dominál az ízlelésnél. A készítmény darabsúlya 22 g.

A *Zamat Kávészár és Édesipari Termékek Gyára* „Kré- és italpor” elnevezéssel új típusú készítményt mutatott be. A termék cukrot, soványtejport, búzakeményítőt, zselatint és ízesítőanyagokat tartalmaz. Tejjel, vízzel pudding, süteménykrém készítésére alkalmas. Vízzel, alkohollal pedig jó minőségű flip állítható elő belőle. Az alkoholos italokat ajánlatos elkészítésük után néhány napig érlelni. Négy féle ízesítésben kerülnek forgalomba. Vanília, csokoládé, kávé és puncs ízben. Eltarthatóságuk a tejjel készült édesipari termékekhez hasonló. Pergaminpapírral bélelt talpas zacskókban 200 g tisztasúlyban kerülnek forgalomba.

(R. L.)

Szaloncukor

A folyó évi szaloncukorkagyártás izmintáit az ipari és kereskedelmi megbizottak elfogadták és lepecsételték. Minőségi vita esetén a kérdéses tételt ezekhez a jellegmintákhoz kell hasonlítani.

Folyó gazdasági évben a kereskedelmi tárolási mintákat a Budapesti Fűszért tárolja. A tárolótér állandó ellenőrzés alatt áll. Ezzel az új gyakorlattal a tárolási kísérleteknél a való s adott kereskedelmi helyzetet jobban meg tudják közelíteni.

Az MSZH 351,660/1962 szám alatt hozzájárult ahhoz, hogy a szaloncukorkát előállító üzemek az MSZ 9448-61 „Szaloncukor” szabvány hatálybalépése

előtt megrendelt borítókat legkésőbb 1962. december 31-ig felhasználhassák. E határidőn túl régi megjelölésű borítók nem használhatók fel.

A két tárca megállapodott abban, hogy a folyó gazdasági évben a következőkre terjeszti ki a rendszeres minőségi ellenőrzést:

tisztaság, számszám, hibás szemek mennyisége, csokoládés bevonat mennyisége és minősége, kandiszréteg mennyisége és minősége, érzékszervi tulajdonságok pontszámában, állag minősége (konzisztométerrel vizsgálva), víztartalom és keményítőszőrpertartalom.

Az 1962. szeptember 1-ig kiszállított szaloncukorkák dobozain a kiszállítás időpontját nem kell feltüntetni. Ez idő után azonban a kereskedelmi minőségi átvevőszolgálat (MÁSZ) már csak a kiszállítás napját is jelző dobozokat vesz át.

(R. L.)

Csókos csók.

Az ipar és kereskedelem szakemberei megegyeztek a csókos csók készítmény számszámának csökkentésében. Az új számszám 60–70 db/kg.

Ugyanakkor felemelték a mártási hányadot. Az új előírásos csokoládé-hányad $28 \pm 6,0$ relatív %.

(R. L.)

Cukorfigurák.

Néhány földművelésszövetkezeti cukrászda (siófoki, kapósvári) engedélyt kapott arra, hogy cukorfigurákat hozzon mikulásra és karácsonyra forgalomba. Az előminták tetszetős csomagolásúak. A gyártóknak feltűnő jelzéssel kell a készítményeket ellátniuk, hogy azokat a fogyasztók a csokoládéből készültekkel ne téveszthessék össze. A nagyobb alakzatokat csomagolás előtt gondosan meg kell szárítani. Ellenkező esetben a penészedés veszélye áll fenn.

(R. L.)

HÚSIPAR

Sertészsír

Az utóbbi időben több panasz merült fel a zsírok minősége ellen. A kifogásolt zsírok minden esetben az Újpesti Húsipari Vállalat készítményeinek bizonyultak. A zsírok kellemetlen bélzsír szagúak és ízűek voltak. A minőségi hiba oka a nyersanyagának nem megfelelő kezelése. A vállalat ezért figyelmeztetést kapott.

(O. K.-né)

Bicski halkonzerv

A kereskedelemben levő bicski halkonzerveknek egy része megbombásodott. A vizsgálatok során kiderült, hogy a bombásodás kémiai eredetű, úgynevezett hidrogén bombage. Ez azért következett be, mert a dobozok felülete nem volt lakkozott, így az alacsony pH-jú paradicsom a fémét megtámadta és az elektrolitosis folyamat következtében hidrogén gáz termelődött. A készítményeken egyébként érzékszervi elváltozás nem volt észlelhető és bakteriológiailag sem merült fel ellene kifogás. Ennek ellenére a vizsgáló szerveknek az volt az álláspontja, hogy a „púpos” dobozokat ki kell vonni a forgalomból, mivel a bakteriológiai eredetű bombásodástól – a dobozok felbontása előtt – nem különböztethető meg.

(O. K.-né)

Úttörő kolbász

Az úttörő kolbász, melynek előmintáját a vizsgáló szervek jó minőségűnek találták, nem bírta ki a nyári meleg időjárását. A meleg idő beálltával egyre gyakoribbá vált a karcos, csipős, savanykás ízű, elszíneződött vágási felületű áru. A közben történt anyagnormaváltoztatás sem változtatott lényegesen a helyzeten. Ezért a kereskedelemnek a KERMI azt a javaslatot tette, hogy a nyári melegben úttörő kolbászt csak a gyors értékesítés biztosítása esetén rendeljen.

(R. L.)

Dobozos halkészítmények

Dániából az elmúlt hetekben a következő halkészítmények érkeztek, amelyeknek minősége megfelelő volt: paradicsomos makrellá, mustáros filé, makrellá cury szószban, makrellá worchestershire szószban, tembola.

Indiából érkezett megfelelő minőségű rákkonzervek: Tiny Acpimp, Large Prawns, Medium Prawns.

(R. L.)

Import bolgár húskonzervek

„Töltike” néven szőlőlevélbe burkolt darált húst és rizst tartalmazó fémdobozos készítmény érkezett Bulgáriából. A készítmény minősége megfelelő. Egyidejűleg érkezett dobozos párolt marhahús minősége kifogástalan, ízesítése különleges.

(R. L.)

KONZERVIPAR

Leveskészítmények

A Szegedi Paprikafeldolgozó V. által gyártott leveskészítmények csomagolásán jól olvasható, hogy: „Szavatossági idő 6 hónap”. Ugyanakkor elég gyakori a hibás jelzés, mivel a hónapot jelölő jel egyáltalán nem, vagy csak rosszul olvasható. Az is előfordul, hogy „húsleves” feliratú tasakba zöldségleves kerül.

(B. J. I.)

Csehszlovákiából szárított leveskészítmények előmintái érkeztek. A minták megfelelő minőségűek voltak. Rövidesen megkezdik a készítmények árusítását.

(R. L.)

Gyümölcslevek

Az Erdei Termékeket Feldolgozó és Értékesítő V. szűrt szederlevet hoz forgalomba. A bemutatott előminta tükrös, üledékmentes, jellegzetes zamatos ízű volt. A kötelező jelzések feltüntetésével az új gyártmány forgalombakerült.

(R. L.)

Diabetikus gyümölcslevek

A Nagykőrösi Konzervgyár diabetikus meggylé, birslé, sárgabaracklé, őszibaracklé és ascorbinsavval dúsított gyümölcslepép mintát mutatott be prototípusként. A gyümölcslevek rostosak s eredeti szárazanyag tartalmukat sorbitmannittal növelték. Ezek az új készítmények a közeljövőben forgalomba fognak kerülni.

(R. L.)

Bolgár import zöldbab

Nagyobb mennyiségű üveges bolgár zöldbab érkezett az országba. A hüvelyek mérete eltérő s ez a címkén levő nyomott képen is felismerhető. Minőségi-
leg megfelelők.

(R. L.)

HŰTŐIPAR

Gyorsfagyasztott készítmények

Lényegesen bővül a gyorsfagyasztott készítmények választéka. Az elmúlt hetekben a kereskedelem a MIRELITE vállalatától gyorsfagyasztott töltött paprikát és paradicsomos káposztát, a Miskolci Hűtőipari vállalatától gyorsfagyasztott vagdalt májat rendelt. Jó minőségű volt a bemutatott MIRELITE készítésű gyorsfagyasztott rizses hús is.

(R. L.)

Déligyümölcsök minőségi előírásai

A múltban többször előfordult, hogy a hazai külkereskedelmi szervek olyan minőségben hoztak forgalomba déligyümölcsöt, hogy annak árusítását meg kellett tiltani. Minőségi hiba mellett mind ember-, mind növényegészségügyi szempontból is kifogásolhatók voltak egyes szállítások.

A népgazdasági kár elkerülése és a fogyasztók védelme érdekében a bel- és külkereskedelmi minisztérium illetékes főigazgatóságai megállapodtak abban, hogy augusztus hónapban elkészítik a kókuszreszelék, narancs, mandarin, citrom, ananász, datolya, mazsola, mogoró, dió, füge, datolya hazai minőségi előírásait s a külkereskedelmi szervek annak alapján kötelesek vásárolni.

Elsőnek a füge és datolya minőségi előírásai készültek el s életbe is léptek. A minőségi előírások a KERMI zöldség- és gyümölcsosztályától betekintésre megkaphatók.

(R. L.)

Fűszerek

A külkereskedelmi szervek újabb országokat kapcsoltak be fűszerek importjába. Guineából jó minőségű gyömbér, szerecsendió és szerecsendióvirág érkezett. Minőségük kielégítette a vonatkozó hazai szabványok előírásait.

Kávé

A pörkölt kávék keveréke megváltozott. Ezt a változtatást az tette szükségessé, hogy a forgalombahozó vállalatnak nem állt megfelelő mennyiségű braziliai Minas kávé rendelkezésére. Ezért az I. oszt keverékbe Minas kávé helyett jó minőségű Kuba kávé t kevernek. A korábbi II. oszt minőségű pörkölt-kávéba Indiai Robusta kerül s a III. oszt minőségben továbbra is GUINEAI robusta kávé t hoznak forgalomba.

A közvetlen forgalombakerülő kávékat a jellegmintával azonos színre, sötét barnára kell pörkölni. A vendéglátóiparban felhasználásra kerülő ún. presszó keveréket kívánáságnak megfelelően sötétebbre is pörkölhetik.

(R. L.)

Kávészer

A „Keverék kávépótló” szabvány pontosan előírja, hogy milyen összetételű és milyen fizikai, illetve kémiai jellemzőjű keverék kávépótló kerülhet forgalomba. A Zamat gyár ettől az összetételtől eltérő mintát kíván gyártani. A pörkölt cikóriát pörkölt cukorrépával kívánja helyettesíteni. A megvizsgált elömlinta élvezhető volt, pótkávéital készítésére alkalmas. Tekintettel azonban az eltérő összetételre, csak szabványmódosítási kérelem kedvező elintézése után hozható forgalomba. A jelenleg közismert „családi” jelző az új keverék kávépótlóra nem használható.

Felmerült az a gondolat is, hogy lúgzott répaszeletből szabad e kávészert készíteni. Az érvényben levő rendelkezések szerint a lúgzott szelet hulladék anyagnak számít, amelynek értékes anyagait a lúgzáskor kivonták. Ezért élelmezéssipari célra már nem használható fel.

(R. L.)

Pezsgőpor

Az ÉM 414987/58 sz. engedélye alapján gyártott narancsízű pezsgőpor 2 hónapos szavatossági idejét többnyire nem tartják be, s így fordulhat elő, hogy csomós, jellegtelen ízű pezsgőporok is találhatóak forgalomban.

(B. J. I.)

Ízesítő anyag

Az ÉCSV hosszabb ideje olyan 1/2 és 1 kg-os kiserelésű asztali sőt hoz forgalomba, melyeken a jelölés elmosódott, a csomagoláson feltüntetett betűk szinte olvashatatlanok.

(B. J. I.)

DOHÁNYIPAR

Szivarkák

A forgalomban levő szivarkák töltése még mindig nem kielégítő. Főként a vidéki dohánygyárak által töltött szivarkák töltése laza, megfelelő nedvességtartalom mellett, a dohányszeletek a szivarka végein könnyen kihullanak a papír hengerből. Legmegfelelőbbben a lágymányosi Dohánygyár tölt, viszont kifogásolható a „Harmónia” elnevezésű szivarkának kissé keményre való töltése.

(B. J. I.)

HÁZTARTÁSI VEGYIPAR – KOZMETIKA

Mosószappan

Az állami készletben mosószappanokat is tárolnak. Épp a tárolással kapcsolatban adódó lassú oxidációs folyamatok miatt írták elő, hogy ezeket a szappanokat csak a legjobb nyersanyagból szabad készíteni és havonta bizottság ellenőrzi minőségük állásukozbeni alakulását. Ha a több szakemberből álló bizottság úgy határoz, hogy egy bizonyos időben gyártott szappan már nem tárolható tovább az oxidációs folyamatok (avasodás) miatt, – ezt jelzik a jelentkező sárgás-barna foltok, – úgy szükségessé válik a kereskedelemben való értékesítés céljából való „kitárolás”. Ilyen esetben a nagykereskedelem kapja meg a szappant, majd rajta keresztül a kiskereskedelem, s értékesítésre kerül.

Azonban ez az út – nagykereskedelem, kiskereskedelem és az értékesítés – , hosszú ideig is eltarthat, mert kitároláskor a szappanrekeszek semmiféle jelzést, legalább is eddig, nem kaptak, így a szappant kezelő személyek egy bizonyos idő eltelte után, főként az ipar részéről érkező újabb szállítmány után, bizonyára nem is tudják már, hogy egy bizonyos szappanhegy a raktárban kitárolás helyett a mielőbbi értékesítést várja. Mire aztán az ilyen szappan valóban eladásra kerül, akár a nagy-, akár a kiskereskedelembe állt meg nem engedhető ideig, már annyira elszíneződött, úgy elbarnult, hogy a szabványnak már nem felel meg.

Javasoltuk a kereskedelemnek, hogy a szappant úgy vegyék át, hogy a kitároláskor valamelyik fél a rekeszeket „sürgősen értékesítendő”, vagy ehhez

hasonló jelzéssel lássa el, mert így az illetékeseknek jobban szem előtt lesz a kitért szappan, másrészt – ha a nagykereskedelemben hosszú tárolás miatt úgy elszíneződött volna, hogy már nem forgalomképes –, a színe miatt a kiskereskedelem dolgozói is észreveszik a hibás árut, s módjuk van az átvételt megtagadni. Addig javasoljuk az ellenőrző közegeknek, hogy ilyen szappan láttára hívják fel az üzletvezető figyelmét a mielőbbi kiárusításra.

(L. B.)

P₃ elnevezésű mosószer használata

A tejiparban már hosszabb idő óta használt P₃ elnevezésű mosószerrel különböző korróziós vizsgálatokat végeztek. Felmerült ugyanis annak gondolata, hogy alumínium edényeknél a P₃ vizes oldata, amelynek pH-ja 12,4 körül van, nem okoz-e korróziót. Az eddigi vizsgálatok kedvezőek voltak s a P₃ mosószer előnyösen használható.

(R. L.)

ÉLELMISZERRENDESZET

Szabványosítás

Új szabványok

MSZ 5855 – 61 „Gyulai kolbász, gyulai módra készült kolbász”

MSZ 19570/1. lap – 61 „Ételkonzerv”

MSZ 12254 – 61 „Fogyasztási tej”

MSZ 9447 – 61 „Szaloncukor és egyéb fondantkészítmények mintavétele, vizsgálata és raktározása”

MSZ 9595 – 61 „Likőr”

MSZ 17686 – 62 „Gyorsfagyasztott cukrozott számoça”

MSZ 17688 – 62 „Gyorsfagyasztott ribiszke”

Valamennyi szabvány kötelező alkalmazásbavételi időpontja 1962. október 1.

Szabványmódosítások

Az MSZ 9599 – 52 „Szeszesitalipari készítmények. Mintavétel” tárgykörű szabvány előírásainak módosítása a következők szerint van folyamatban: az 1. Fogalommeghatározások c. fejezetben a 7. bekezdés első sorában „az árutételt” szó helyett „a palackozott árutételt”, második sorában pedig a „tartályok” szó helyett a „palackok” szó kerül. A szabvány második oldalán a 4. Mintavétel c. fejezet 2. bekezdésének első sorában „tartály” szó helyett „palack” szó kerül. Ugyanitt a 3. bekezdés második mondata (A keverőedény öblítjük.) törlendő lesz.

Munkában levő szabványmódosítások

Az MSZ 9589 MT (62. V.) „Likőr- és pálinkafélék fizikai és vegyi vizsgálata” tárgykörű szabványtervezet felszólalás alatt áll.

Az MSZ 20609 MJ „Alkoholmentes szénsavas üdítőital” tárgykörű módosító javaslat tárgyalását az illetékes szakbizottság a Konzerv- és Paprikaipar Szabványosítási Bázisa szervezésében megkezdte.

Az MSZ 3580 MT „Hőkezeléssel tartósított uborkakészítmények” című módosító tervezetet az illetékes Szabványosítási Bázis kidolgozta, a Magyar

Szabványügyi Hivatalnak benyújtotta. A módosítótervezet nyilvános vitára bocsátása rövidesen megtörténik.

Az MSZ 8632 „Szivarok” tárgykörében a szabványosítási munka folytatódik. Mint ismeretes, ebben a tárgykörben D-06-1960 számjel alatt az Élelmezésügyi Minisztérium Dohányipari Igazgatósága dolgozott ki szakmai szabványt, amelyet most átdolgozva országos szabvánnyá fejlesztenek. A tárgyalásokat a Dohányipar Szabványosítási Bázisa irányítja.

(T. N. L.)

Szabványosítással kapcsolatos új rendelet

Megjelent az Országos Árhivatal elnökének és a Magyar Szabványügyi Hivatal elnökének 8/1962. (Ász. 25.) ÁH számú együttes utasítása a szabványok és az árszabályzó rendelkezések összhangjának biztosításáról.

Az együttes utasításnak az a célja, hogy a szabványok és az árszabályozás összhangját, valamint a minőség védelmét az árak megállapításában megfelelően érvényre juttassa.

Ezek szerint az MSZH az új MSZ-ok kibocsátásáról és a hatályban levő MSZ-ok módosításáról – ha a szabvány termékre vagy olyan szolgáltatásra vonatkozik, amelynek díja ármegállapítás tárgyát képezi – a kötelező alkalmazásbavétel időpontjának közlése mellett értesíti az OÁH-t abból a célból, hogy az árszabályozás céljából szükséges intézkedésekről gondoskodják.

Abban az esetben, ha a MSZH elnöke az országos szabványtól való eltérésre engedélyt ad és ez a minőséget kedvezőtlenül befolyasolja, engedélyéről az OÁH-t is értesíteni fogja, hogy új árjavaslat kidolgozásáról gondoskodhassék.

Az MSZH minden olyan esetben, amikor tudomást szerez arról, hogy az árat nem az országos szabványban meghatározott termékre, vagy a terméknek nem minden minőségi fokozatára vagy változatára állapították meg, vagy az ár a szabvány kötelező alkalmazásbavételének időpontjában nem lépett életbe, a szükséges intézkedések megtétele végett az OÁH-t meg fogja keresni.

(T. N. L.)

Az Élelmezésügyi Miniszter 126/1962. (Élip. Értesítő 17.) Elm. M. számú utasítása intézkedett arra vonatkozóan, hogy a jövőben minden új gyártmány anyagösszetételét, a sorozatgyártás megkezdésének időpontját, valamint a minőségre vonatkozó olyan megállapodásokat, amelyeket szabvány vagy más előírás nem rögzít, valamennyi minőségvizsgáló intézettel közölnie kell az érdekelt vállalatnak, vagy a felügyeletet gyakorló irányító szervnek (iparigazgatóság, trósztt). Új gyártmány esetén az intézeteknek jellegmintát is kell küldeniük.

Ez a rendelkezés elősegíti az ellenőrzés munkáját. Régi gyártmányok esetében a szükséges adatokat az előállító vállalattól kell kérni.

(L. B.)

A 8/1959 (II. 12.) Korm. számú rendelet 4. § %- pontja úgy intézkedik, hogy a belkereskedelmi miniszter adjon ki rendeletet az import kozmetikai cikkek forgalombahozatali szabályaival kapcsolatban. Érdeklődésünkre közölték, hogy a tervezetet jelenleg az érdekelt felek tanulmányozzák. Ez a rendelet igen hasznos lesz – főként, ha mielőbb megjelenik, – mert enélkül az import kozmetikai cikkek ellenőrzése nehéz.

Helyes lenne, ha egyidejűleg hasonló rendelkezés szabályozná az egyre nagyobb mennyiségben importált háztartásvegyipari cikkek forgalombahozatalát is.

(L. B.)